

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Indenrigs- og Boligudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. december 2021
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Anna Seneberg Winkel
Sagsnr.: 2021-0032/46-0008
Dok.: 2209568

Besvarelse af spørgsmål nr. 71 (Alm. del) fra Folketingets Indenrigs- og Boligudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 71 (Alm. del), som Folketingets Indenrigs- og Boligudvalg har stillet til justitsministeren den 10. november 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anni Matthiesen (V).

Nick Hækkerup

/

Sofie Skou Sandager

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 71 (Alm. del) fra Folketingets Indenrigs- og Boligudvalg:

”Vil ministeren redegøre for gældende regler for offentligt ansattes – i form af eksempelvis folkeskolelærere, pædagoger, social- og specialpædagoger og SOSU-assistenten – forsøg på at påvirke en borger, med hvem de gennem deres arbejde indgår i en magtrelation, til at afgive sin stemme til et givent parti ved kommunal- regions- og folketingsvalg?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at det ikke angår situationer, hvor offentligt ansatte handler i privat regi, men derimod når de i kraft af deres stilling som offentligt ansatte agerer som myndighedspersoner.

Justitsministeriet kan i den anledning generelt oplyse, at offentligt ansatte er underlagt en række generelle tjenestepligter, der hviler på en kombination af arbejdsretlige, forvaltningsretlige og strafferetlige regler. Pligterne fremgår i et vist omfang af vejledningen om ”God adfærd i det offentlige” (2017).

Af vejledningen fremgår bl.a. følgende på s. 7f.:

”Den offentlige sektor bygger på værdier som åbenhed, demokrati, retssikkerhed, saglighed, integritet og uvildighed samt kravet om lovmæssig forvaltning (legalitetsprincippet). Samtidig forventes det, at opgaver udføres smidigt og effektivt, og at der leveres ydelser af høj kvalitet.

Den offentlige sektor dækker over mange forskellige myndigheder og institutioner med vidt forskellige relationer til borgerne. Fælles for alle myndigheder og institutioner er, at de skal give borgerne en kompetent, ordentlig og hensynsfuld behandling med udgangspunkt i de nævnte værdier. [...]

Der findes en række generelle regler om, hvordan offentlige myndigheder, institutioner og ansatte skal behandle borgernes sager og i øvrigt agere over for borgerne. En stor del af disse regler findes i forvaltningsloven, offentlighedsloven og databeskyttelseslovgivningen. [...]

Offentlige myndigheder og institutioner skal desuden over for borgerne agere inden for rammerne af principperne om god forvaltningsskik, som bl.a. er udviklet af Folketingets Ombudsmand. Disse principper er udtryk for, hvordan offentlige myndigheder,

institutioner og ansatte bør opføre sig over for borgerne. Offentlige myndigheder, institutioner og ansatte udviser generelt god forvaltningskik, når de optræder

- høfligt, hensynsfuldt og nærværende over for borgerne og
- på en måde, der styrker tilliden til den offentlige forvaltning.”

En tilsidesættelse af de generelle tjenesteplichter vil kunne medføre såvel strafferetlige som ansættelsesretlige sanktioner for den offentligt ansatte.

Endvidere kan Justitsministeriet generelt oplyse, at offentligt ansatte, når de udtaler sig på egne vegne, har en udstrakt ytringsfrihed. Det betyder, at offentligt ansatte som udgangspunkt ikke kan afskediges, degraderes eller på anden måde mødes med negative konsekvenser på jobbet på grund af deres ytringer. Offentligt ansatte er dog – ligesom alle andre borgere – underlagt visse begrænsninger i deres ytringsfrihed. Disse begrænsninger og dermed rammerne for offentligt ansattes ytringsfrihed er nærmere beskrevet i ”Vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed” (2016).

Af vejledningen fremgår følgende på s. 10:

”Som offentligt ansat er man beskyttet af grundlovens bestemmelse om ytringsfrihed. Det betyder, at man på egne vegne kan deltage i den offentlige debat og fremsætte personlige meninger og synspunkter. Det gælder også emner, der vedrører ens eget arbejdsområde. Det gælder derudover, når man ikke kun udtaler sig på egne vegne, men også når man samtidig udtaler sig på vegne af andre, f.eks. tillidsrepræsentanter, som udtaler sig kritisk om forholdene på arbejdspladsen på vegne af en medarbejdergruppe.

Beskyttelsen af offentligt ansattes ytringsfrihed gælder kun, når man som offentligt ansat ytrer sig på egne vegne.

Det betyder omvendt, at ledelsen på en offentlig arbejdsplads kan fastsætte regler for, hvem der må udtale sig på myndighedens vegne. Ledelsen kan også fastsætte retningslinjer for indholdet af udtalelser, der fremsættes på myndighedens vegne.

Når man derimod ytrer sig på egne vegne, kan ledelsen ikke kræve, at man først skal indhente tilladelse til at fremføre en påtænkt ytring. Ledelsen kan heller ikke kræve, at man skal orientere ledelsen om ytringer, der fremsættes på egne vegne.

Hvis der er risiko for, at offentligheden fejlagtigt vil kunne opfatte en ytring som udtryk for myndighedens synspunkter, skal man være opmærksom på at præcisere, at man ytrer sig på egne vegne.”